

Отже, фальсифікація у бухгалтерському обліку є серйозною загрозою для будь-якої компанії, яка може мати серйозні наслідки для її діяльності. Для запобігання цього явища, необхідно встановлювати ефективну систему внутрішнього контролю, підвищувати кваліфікацію персоналу, забезпечувати прозорість та використовувати сучасні технології та програмні засоби. Тільки таким чином підприємства зможуть зберігати довіру своїх споживачів та інвесторів та забезпечити свій стабільний розвиток на довгостроковій перспективі.

Список використаних джерел:

1. Мельник З.Ю. Викривлення інформації у звітності: помилки та фальсифікація. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Економічні науки.* - 2015. - Вип. 10(3). - С. 209-213. - URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2015_10\(3\)_50](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2015_10(3)_50)
2. Кримінальний кодекс України - Ст. 220-2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/conv#n1488>
3. Турій А. Відповідальність за фальсифікацію фінансових документів та звітності фінансової організації, приховування неплатоспроможності фінансової установи або підстав для відкликання (анулювання) ліцензії фінансової установи. – 2021. – URL: <https://turii.com.ua/publikatsii/vidpovidalnist-za-falsifikaciju-finansovih-dokumentiv-ta-zvitnosti-finansovoi-organizacii/>

Abstract: falsification in accounting, its causes, consequences and methods of prevention are investigated.

Key words: accounting, financial reporting, falsification, fraud, internal control.

Науковий керівник:

Мельник О.І.,

кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Миколаївський національний аграрний університет,

м. Миколаїв, Україна

УДК 336.1

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ БАНКІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Кугляр Анна Андріївна,

*здобувач вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна*

Анотація: розглянуто сучасні умови в яких діють банки України, роль регулятора та вплив військового стану на їх фінансову безпеку. Зазначено, що забезпечення фінансової безпеки банків є головною складовою національної безпеки держави. Визначено напрями фінансової безпеки банків. Зазначено пріоритетні напрями діяльності банків державного сектору для забезпечення підтримання економіки та національної безпеки.

Ключові слова: фінансова безпека, вплив, умови, банки.

Сучасні умови існування банків пов'язанні із постійними загрозами, які спричинені військовою агресією з боку росії, тривалістю пандемії COVID-19, зниженням ефективності реального сектору економіки, нестабільністю макроекономічних показників. За цих умов банки намагаються забезпечити свою фінансову стійкість, оскільки банківський сектор є важливим елементом економіки держави. В умовах воєнного стану знизилась активність надання кредитів, що слугують важливим елементом дохідності банку. Також відбулась пролонгація погашення кредитної заборгованості через неспроможність клієнтів сплачувати за кредитом.

З огляду на важкі умови функціонування, НБУ вживає певні заходи щодо контролю над корпоративним управлінням банків та накладає штрафні санкції за порушення умов фінансового моніторингу. Тому забезпечення фінансової безпеки банків є головною складовою національної безпеки держави.

Проблема забезпечення фінансової безпеки банків є особливо актуальною в умовах підвищених ризиків у діяльності банків. В умовах воєнного стану досягнення прибуткової діяльності та максимізації акціонерного прибутку банків є вкрай обмеженою.

Прибутковість банків за 2022 рік значно скоротилась, але все ж більшість з них мали змогу втримати свої позиції та продовжують свою діяльність. Проте довготривалість воєнного стану може спричинити банкрутство або втрату ліцензії ще кількох банків. З огляду на це, важливим є збільшення капіталу банку їхніми акціонерами, вчасне стягнення заборгованості за кредитами та актуалізація державних програм підтримки.

Забезпечення фінансової безпеки банків в умовах фінансово-економічної нестабільності в Україні вимагає як від самих банків, так і з боку регулятора кардинальних трансформаційних заходів. Це насамперед пов'язане зі змінами, які відбуваються на ринку банківських послуг через виникнення проблем щодо ресурсного забезпечення банків, зростання клієнтської заборгованості та введенням додаткових регуляторних заходів з боку НБУ [1]. В межах впровадженої Мінфіном системи моніторингу наявних або потенційних ризиків, а також загроз фінансової стабільності банків державного сектору, такі банки повинні забезпечити надання пропозицій щодо адекватного комплексу заходів для мінімізації своїх ризиків. Банки державного сектору в умовах воєнного стану мають забезпечити адекватний рівень управління ризиками (у тому числі кібер-ризиками), а також належний рівень функціонування системи запобігання та протидії легалізації доходів. Від достатнього рівня фінансової безпеки банків залежать перспективи розвитку всіх сфер економіки країни.

Підходи до управління фінансовою безпекою банків передбачають цілісне бачення завдань, принципів, системи та інструментів управління, які спрямовані на забезпечення фінансової стабільності банків, підтримання на достатньому рівні їх ліквідності та платоспроможності, створення умов для досягнення тактичних і стратегічних цілей ефективного функціонування та дотримання Стратегії розвитку фінансового сектору України до 2025 року.

Динамічний розвиток і підтримання стійкості банків перебувають у певному протиріччі, оскільки високі темпи динамічного розвитку

супроводжується зростанням ризиків і зниженням стійкості і, як наслідок, рівня фінансової безпеки банків. Наприклад, кредитний бум в 2006-2008 роках, коли кредитний портфель банків України зростав вдвічі за рік, закінчився глибокою фінансовою кризою 2008-2009 років. Втім, небезпечна і протилежна ситуація, котра може простежуватися в посткризовий період, коли є певна стабільність в діяльності банків, однак розвитку немає [2].

Особливе значення для економіки та безпеки держави у воєнний та післявоєнний періоди приділяється подальшому сталому функціонуванню банків державного сектору, які забезпечують стабільність банківської системи. У 2022 році Уряд ухвалив розпорядження «Про схвалення основних (стратегічних) напрямів діяльності банків державного сектору на період воєнного стану та післявоєнного відновлення економіки» [3]. Ухвалений документ визначає ключові цілі та напрями діяльності банків держсектору, запроваджує моніторинг потенційних загроз національній безпеці України та заходи їх нейтралізації.

Зокрема, пріоритетами діяльності банків держсектору визначено фінансування:

- суб'єктів підприємницької діяльності та населення, які постраждали внаслідок збройної агресії росії та/або для запобігання ними такої агресії, зокрема з метою задоволення потреб ЗСУ та інших військових формувань;
- аграрного сектору з метою продовольчого забезпечення країни, включаючи проведення посівної компанії, в тому числі суміжних галузей, які забезпечують функціонування сільськогосподарських підприємств (постачальники палива, добрив, насіння, засобів захисту рослин тощо);
- підприємств (об'єктів) критичної інфраструктури;
- харчової промисловості, продуктового ритейлу та суміжних галузей, спрямованих на продовольче забезпечення населення;
- інфраструктурних проєктів, направлених на відновлення/розвиток об'єктів соціальної, транспортної та критичної інфраструктури, у тому числі пошкоджених/зруйнованих внаслідок проведення бойових дій під час воєнного стану;
- підтримки релокації підприємств, що знаходились в тих регіонах України/місцях проведення активних бойових дій під час воєнного стану;
- виробничих потужностей для імпортозаміщення продукції, що імпортувалась з росії та/або білорусі [3].

Таким чином забезпечення фінансової безпеки банків відбувається за допомогою декількох напрямів: самостійне підтримання банками своєї фінансової стабільності, розробки антикризових заходів, підтримка з боку регулятора за допомогою державних програм, а також діяльність клієнтів банків щодо виконання своїх зобов'язань. Це дасть можливість банківському сектору відчувати свою фінансову захищеність від кризових явищ та забезпечить його стійкість за умов довготривалого військового стану.

Список використаних джерел:

1. Коваленко В.В. Фінансова безпека банків в умовах воєнного стану. // Фінансовий простір. №4(48). 2022.
2. Карчева Г., Карчева І. Теоретичні та практичні аспекти управління фінансо-економічною безпекою банків. // Економічний аналіз. 2022. 32. №1. С. 168-198.
3. Про схвалення основних (стратегічних) напрямів діяльності банків державного сектору на період воєнного стану та післявоєнного відновлення економіки. Розпорядження. № 356-р. Від 7 травня 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/356-2022-%D1%80#Text> (дата звернення 15.02.23).

Abstract: *considered : the modern conditions in which banks of Ukraine operate, the role of the regulator and the influence of martial law on their financial security. It is noted that ensuring the financial security of banks is the main component of the state's national security. Determined the areas of financial security of banks have been determined. Indicated the priority areas of activity of public sector banks to ensure the maintenance of the economy and national security.*

Key words: *financial security, impact, conditions, banks.*

Науковий керівник:

Боднар О.А.,

канд. екон. наук, доцент

*кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет*

УДК 338.2:336.13

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ЯК БАГАТОРІВНЕВА СИСТЕМА: СУТЬ, БАЗОВІ ЕЛЕМЕНТИ ТА ПРОБЛЕМИ СТРАТЕГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Снідко Єлизавета Андріївна,

*здобувач вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна*

Анотація: *наведено визначення економічної безпеки, її суб'єкти, об'єкти, загрози та ризику; виокремлені індикатори економічної безпеки та головні проблеми її забезпечення*

Ключові слова: *економічна безпека, об'єкти, суб'єкти, загрози, ризику, індикатори*

На загальному рівні економічна безпека країни — це ознака, суть якої полягає в нормальному функціонуванні загальної економічної системи, можливості нормального функціонування внутрішньої економічної системи та можливості безболісної інтеграції у світову економічну систему.

Стратегічний курс у сфері забезпечення економічної безпеки має два взаємопов'язаних напрями – напрям розвитку та безпековий напрям [1].

До суб'єкта економічної безпеки входить не лише держава, а й підприємства та громадяни, які здійснюють самостійну діяльність і гарантують власну економічну безпеку. Саме сукупність цих елементів здатна забезпечити сталий розвиток економіки країни, реалізувати її інтереси в глобалізованому